

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: **B. P. S.**, narozeného dne X,
státní příslušnost: X,
bytem X,
t. č. pobytem v Pobytovém středisku X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha

7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2024, č. j. OAM-1083/ZA-ZA12-HA10-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 19. 12. 2024, č. j. OAM-1083/ZA-ZA12-HA10-2023, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalovaný zamítl v pořadí třetí žádost žalobce o mezinárodní ochranu ve všech zákonem stanovených formách, neboť žalobce nesplňuje definiční podmínky pro její udělení.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě tvrdil, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů dle § 2 odst. 2 a 4, § 3, § 50 odst. 3, a § 68 odst. 3 správního řádu, a čl. 8 Listiny základních práv a svobod, či čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dále je nepřezkoumatelné a vychází z nesprávně a nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
3. Žalobce má v ČR údajně dceru, kterou má s občankou ČR, ale dcera nežije u matky a matka mu ani nechce o ní poskytovat žádné informace či kontakt. Pro žalobce je tato situace traumatická, má z toho psychické problémy. Žalobce má dále strach z věřitelů v zemi původu, kteří mu začali vyhrožovat a opakovaně jej již hledali i u jeho rodiny, proto žalobce není se svou rodinou ve vlasti vůbec v kontaktu, aby je neohrozil. Žalobce přitom nemá možnost se ve vlasti před věřiteli schovat ani vnitřně přesídlit.
4. Žalovaný podle žalobce také pochybil v tom, že pouze stroze odkázal na informace o zemi původu, kdy informace Australské vlády je téměř rok stará, a tedy již neaktuální. Navíc ani není jasné, čeho se tyto informace od Australské vlády týkaly, proto žalobce považuje napadené rozhodnutí za nejasné a zmatečné. Tím, že si žalovaný neobstaral aktuální zprávy o zemi původu, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.
5. Žalovaný též dle názoru žalobce nesprávně zhodnotil skutkový stav. Jeho domněnka, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově, je ničím nepodložená a nepřijatelná. Takové paušalizující závěry, spočívající pouze v odůvodnění, že žádost je toliko snaha o legalizaci pobytu žadatele, jsou podle žalobce nepřijatelné. K tomu žalobce odkázal na zprávu I. – United States Department of State z roku 2020, z níž také citoval, a dodal, že praktiky v oblasti lidských práv v regionu se skládají z mimosoudních vražd, mučení, politických vězňů omezení svobody tisku a projevu, dětské práce a dalších národních trestních činů.
6. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný popřel oprávněnost žaloby a odkázal na obsah správního spisu. Žalobce totiž v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by se dal učinit závěr, že ve vlasti vyvíjel činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod. Naopak, v řízení bylo prokázáno, že důvodem žalobce k podání žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu v ČR, neboť přišel o povolení k pobytu. V souvislosti s tvrzením o dceři a vztahu s přítelkyní žalovaný uvedl, že není v jeho kompetenci tuto situaci žalobce v partnerské rovině řešit, nicméně existence rodinných vazeb nemůže být důvodem k udělení mezinárodní ochrany, což opakovaně vyslovil též Nejvyšší správní soud (NSS) v rozhodnutích sp. zn. 2 Azs 66/2008, sp. zn. 9 Azs 3/2010, sp. zn. 6 Azs 5/2010, či sp. zn. 1 Azs 5/2011.
8. Žádost žalobce považuje žalovaný za čistě účelovou, protože nemohl pominout okolnosti, za kterých žádost podal, a zopakoval pobytovou historii žalobce v ČR od roku 2014. Ani legalizaci pobytu však zákon ani NSS nepovažuje za důvod k udělení mezinárodní ochrany (sp. zn. 5 Azs 37/2003).

9. Žalovaný dodal, že se ke všem námitkám vyjádřil též v samotném odůvodnění napadeného rozhodnutí. Setrval na svém závěru, že žádné nebezpečí žalobci v zemi jeho původu nehrozí a takové spekulace považoval za účelové. Dluhy žalobce rovněž nejsou azylově relevantními důvody, a navíc nelze konstatovat, že státní orgány země původu žalobce odmítly žalobci poskytnout ochranu, nebo že by mu ji nebyly schopni poskytnout, kdyby se na ně žalobce obrátil, což ani neudělal.
10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Stručné shrnutí podstatných částí správního spisu

11. Z předloženého správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti relevantní z hlediska obsahu žaloby. Žalobce podal v Příjímacím středisku Zastávka dne 7. 8. 2023 žádost o mezinárodní ochranu, v pořadí již třetí.
12. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 11. 8. 2023 (č. l. 10-11 správního spisu) žalobce jako důvod jejího podání uvedl, že měl problémy s nějakými lidmi v jeho vlasti, v jeho městě. Někteří lidé jsou tam agresivní, chtěli by žalobce zabít. Jiné důvody neměl. V roce 2017 pobýval 6 měsíců v USA na turistické vízum. Poté v roce 2018 přiletěl do ČR a od té doby se zdržuje pouze zde. V ČR žádal o mezinárodní ochranu již dvakrát, pokaždé mu bylo řízení zastaveno. Dále uvedl, že má v ČR nezletilou dceru, je jí 5 let, jmenuje se S., ale příjmení nezná. Dcera žije u rodiny její matky v K., je to jeho expřítelekyně D. M., nar. X, která žije v P. Přítelekyně mu neposkytuje o dceři moc informací, nedovoluje mu ji vidět, naposledy ji viděl v červenci 2023 (pozn. tedy asi před měsícem).
13. Pohovor k žádosti proběhl se žalobkyní rovněž dne 11. 8. 2023, na žádost žalobce v anglickém jazyce za účasti tlumočnicka. Žalobce byl nejdříve konfrontován s dotazy ohledně jeho předchozích žádostí o mezinárodní ochranu, resp. aby vysvětlil, proč neposkytl v předchozích řízeních nutnou součinnost k náležitému zjištění skutkového stavu a jak se jeho situace od poslední žádosti vyvinula. Žalobce odpověděl, že v předchozích řízeních opustil tábor a bydlel u svých známých, sice adresu poskytl, ale často jí také měnil. Dle jeho tvrzení se jeho situace stále zhoršuje, je víc katastrofální, bez víz nemůže v ČR pracovat, nemůže si pronajmout bydlení, nemohl ani zůstat na delší dobu u svých kamarádů. Naposledy, když v roce 2020 žádal o mezinárodní ochranu, uváděl, že děti nemá proto, že o dceři nevěděl, přítelekyně mu stále lhala, osobně dceru do té doby nikdy neviděl, proto neuváděl, že má dceru. Dceru vídá jen výjimečně, za poslední dva roky ji viděl dvakrát.
14. K samotné žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v jeho vlasti nemá život žádnou hodnotu. Jak již uváděl při svých předchozích žádostech, poté, co přicestoval někdy v roce 2016 nebo 2017 do USA, asi po 8 dnech přišel o zavazadlo, kde měl peníze i cestovní doklad, protože potřeboval peníze na pobyt a vyřízení cestovního dokladu, tak si půjčil peníze (20.000 USD) od nějakého člověka, kterého potkal v USA a ten mu s tím pomohl. Peníze dostal v hotovosti. Žádné peníze však nevrátil. Když byl v roce 2018 v I., ten pán se za žalobcem opakovaně stavoval a chtěl zpět peníze, jeho chování bylo stále agresivnější, proto se rozhodl rychle z vlasti odjet. Někde peníze si půjčil i v ČR, ty dostal přes W. U. Minule sice žalobce uváděl, že si půjčil jen v USA, ale to byl psychicky rozrušen, nemohl proto poskytnout správné informace. Má strach, že se mu to může vrátit, je vyděšený. K situaci ve své vlasti uvedl, že tam má problém a nemůže se tam vrátit, když na to myslí, má z toho psychické problémy. Kvůli svému ilegálnímu pobytu nemůže získat práci, situace je stále

katastrofálnější, v hlavě se mu kvůli tomu věci míchají. Z odpovědí žalobce na dotazy žalovaného dále vyplynulo, že se obává návratu do vlasti proto, že ten člověk zná jeho bydliště, má síť lidí a našel by si jej, je bohatý. Jmenuje se A. a říkají mu S. Nic bližšího o tomto člověku žalobce neví, ale nějak by si ho našel. Kdyby se žalobce vrátil do vlasti, aby si vyřídil vízum do jiné země, musel by tam zůstat déle. Ve vlasti má rodiče a bratra, bratr žije také s rodiči, moc jim nevolá, bratr mu říkal, že ten člověk tam žije, má své lidi v okolí, stále tam chodí, několikrát byli i u nich doma a hledají žalobce, neví, kdy naposledy, už půl roku s bratrem nemluvil. K dotazu žalovaného žalobce upřesnil, že od bratra se dozvěděl, že za ním přišli a ptali se na žalobce, chtěli své peníze zpět, pak chtěli peníze po bratrovi, ten jim řekl, že jim nic nevrátí, protože si od nich nic nepůjčil, a dále jim řekl, že o žalobci nemá žádné informace. Další skutečnosti uvést nechce.

15. Součástí správního spisu jsou tři předchozí rozhodnutí o žádostech žalobce o mezinárodní ochranu. Jde o rozhodnutí (I) ze dne 25. 3. 2020, čj. OAM-1096/ZA-ZA11-HA10-2019; (II) ze dne 7. 9. 2020, čj. OAM-317/ZA-ZA11-HA10-2020; a (III) ze dne 19. 1. 2022, čj. OAM-317/ZA-ZA11-HA10-R2-2020. Z těchto rozhodnutí vyplynulo následující:
16. **Poprvé** podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu dne 4. 12. 2019. Žalovaný vydal dne 25. 3. 2020 rozhodnutí uvedené v bodě 15. **ad (I)**. Uvedeným rozhodnutím žalovaný řízení zastavil podle § 25 písm. j) zákona o azylu, neboť nebylo možné zjistit místo pobytu žalobce a na základě dosavadního zjištění skutkového stavu nebylo možné ve věci rozhodnout. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 4. 2020 (č. l. 36).
17. **Podruhé** podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 16. 6. 2020. Žalovaný ve věci rozhodoval dvakrát, neboť první rozhodnutí ze dne 7. 9. 2020 uvedené v bodě 15. **ad (II)**, kterým zamítl žádost žalobce podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou (č. l. 32-35), zrušil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 20. 10. 2021, čj. 41 Az 58/2020-52. Následně žalovaný vydal dne 19. 1. 2022 ve věci rozhodnutí uvedené v bodě 15. **ad (III)**, kterým řízení o žádosti žalobce zastavil podle § 25 písm. d) zákona o azylu, neboť se nedostavil k pohovoru k žádosti. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 2. 2022 (č. l. 37-38).
18. Ve správním spisu se na č. l. 39-43 nachází překlad ze dne 5. 2. 2024 vybraných částí Informační zprávy Ministerstva zahraničních věcí a obchodu Australské vlády (DAFT) o zemi původu – I. ze dne 29. 9. 2023 (dále též „informace australské vlády“).
19. Ve správním spisu je též založen protokol o seznámení se s podklady pro rozhodnutí (č. l. 44 správního spisu) ze dne 3. 4. 2024, v němž byl uveden následující výčet shromážděných podkladů: „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany z dne 7. 8. 2023, poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 11. 8. 2023, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 11. 8. 2023, rozhodné materiály k předchozí žádosti o mezinárodní ochranu č. j. OAM-1096/ZA-ZA11-2019, rozhodné materiály k předchozí žádosti o mezinárodní ochranu č. j. OAM-317/ZA-ZA11-2020, a Informace Australské vlády, Zpráva o zemi původu Ministerstva zahraničních věcí a obchodu (DFAT) – I., ze dne 5. 2. 2024.*“
20. Předtím, než žalovaný vydal napadené rozhodnutí, opakovaně, celkem třikrát, prodloužil lhůtu k vydání rozhodnutí, a to vyrozuměním ze dne 8. 2. 2024 (č. l. 26) do 11. 5. 2024, z důvodu, že se připravoval na doplňující pohovor k žádosti, ze dne 17. 5. 2024 (č. l. 45) do 11. 7. 2024, z důvodu, že vyhodnocoval podklady pro rozhodnutí, a ze dne 30. 8. 2024 (č. l. 47) do 11. 10. 2024, z důvodu, že vyhodnocoval podklady pro rozhodnutí.

21. O **třetí** žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 7. 8. 2023 žalovaný nakonec rozhodl napadeným rozhodnutím ze dne 19. 12. 2024. Žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného byla soudu postoupena usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2025, čj. 48 Az 1/2025-16, a zdejšímu soudu doručena dne **2. 4. 2025**.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, a s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), podle kterého soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy, a dále s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
23. Soud ve věci rozhodl v souladu § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.
24. Žaloba je **důvodná**.
25. Soud při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vycházel z této právní úpravy.
26. Podle § 23c písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) *[p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.*
27. Podle § 27 odst. 1 zákona o azylu *[r]ozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo do*
- a) 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo*
- b) 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání; jde-li o věcně nebo právně složitý případ, lze rozhodnutí vydat do 6 měsíců, a pokud je to stále nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně rozhodnutí vydat do 9 měsíců.*
28. Podle § 27 odst. 2 téhož zákona lze lhůtu pro vydání rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) *prodloužit až o 9 měsíců, pokud*
- a) jde o případy věcně nebo právně složité,*
- b) je současně podán velký počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany, nebo*
- c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neplní povinnosti podle tohoto zákona, a proto nelze rozhodnout ve lhůtě podle odstavce 1.*
29. Podle § 27 odst. 9 citovaného zákona *[v]ydáním rozhodnutí se rozumí předání písemné výzvy k převzetí rozhodnutí podle § 24a odst. 1 k poštovní přepravě nebo jinak k doručení; na rozhodnutí se tato skutečnost vyznačí slovy "Výzva vypravena dne:".*
30. Důvody udělení azylu jsou upraveny v § 12 až 14 zákona o azylu, a to ve formě „klasického“ azylu (§12), azylu za účelem sloučení rodiny (§13) a humanitárního azylu (§14).

31. Podle § 12 citovaného zákona se azyl cizinci udělí, *bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
32. Podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu [r]odinnému příslušníkovi azylanta, *jemuž byl udělen azyl podle § 12, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.*
- (2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel nebo registrovaný partner azylanta, b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let, c) rodič azylanta mladšího 18 let, d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. b), nebo e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.*
33. Podle § 14 zákona o azylu [j]estliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, *lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen "humanitární azyl") z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.*
34. Důvody pro udělení doplňkové ochrany jsou stanoveny v § 14a a 14b zákona o azylu.
35. Podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, *ve znění účinném od 1. 7. 2023 platí, že [d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
- (2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*
- a) trest smrti nebo poprava,*
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
36. Podle § 14b odst. 1 téhož zákona [r]odinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany *se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.*
37. V dané věci žalovaný neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany podle zákona o azylu. Aby mohl splnění podmínek pro jednotlivé formy mezinárodní ochrany dostatečně posoudit, bylo úkolem žalovaného, aby zjistil a ověřil skutkový stav věci vymezený azylovými tvrzeními žalobce v takovém rozsahu, aby mohlo být vydáno rozhodnutí.

38. K povinnosti správního orgánu zjistit skutkový stav v jeho úplnosti, tj. zjistit veškeré relevantní skutečnosti svědčící o naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12-§ 14b zákona o azylu včetně informací o zemi původu coby podkladu rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu [§ 23c písm. c) zákona o azylu] se NSS již několikrát vyjádřil. Dle ustálené judikatury je správní orgán povinen opatřit informace o zemi původu, které musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008-71, nebo ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Tyto informace musejí být zaměřeny na azylový příběh žadatele a z něj vyplývající skutkové otázky; i pohovor s žadatelem musí správní orgán vést tak, aby otázky směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2019, čj. 5 Azs 207/2017-36, a na něj navazující rozsudky NSS ze dne 30. 11. 2021, čj. 3 Azs 241/2020-40, ze dne 15. 10. 2020, čj. 3 Azs 15/2020-84, č. 4110/2021 Sb. NSS, ze dne 18. 9. 2020, čj. 5 Azs 361/2019-33, či ze dne 2. 5. 2022, čj. 5 Azs 247/2021-26).
39. Soud však konstatuje, že shromážděné podklady pro rozhodnutí ve věci žalobce uvedené požadavky v žádném případě nesplňují. V napadeném rozhodnutí na str. 3, resp. 7, v předposledním odstavci uvedl zdroje, ze kterých při posuzování žádosti žalobce vycházel. Kromě samotné žádosti a výpovědi žalobce šlo o informace, které shromáždil v průběhu správního řízení o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v I., konkrétně z rozhodných materiálů předchozích žádostí o mezinárodní ochranu č. j. OAM-1096/ZA-ZA11-2019, č. j. OAM-317/ZA-ZA11-2020, a Informace Australské vlády, Zpráva o zemi původu Ministerstva zahraničních věcí a obchodu (DFAT) – I., ze dne 5. 2. 2024. Dodal, že „*veškeré informace jsou součástí spisového materiálu k žádosti jmenovaného o udělení mezinárodní ochrany.*“ Jak soud však ověřil ve správním spisu, toto tvrzení není pravdivé. Obsahem správního spisu v době rozhodování soudu byla pouze jediná zpráva o zemi původu, a to navíc jen překlad vybraných částí informace australské vlády ze dne 29. 9. 2023 (nikoliv ze dne 5. 2. 2024, jak uváděl žalovaný). Použitá informace o zemi původu navíc neobsahuje žádné údaje, z jakých zdrojů čerpal. Nejenže tedy není (nemusí být vzhledem ke svému datu) aktuální, není ani ověřitelná. Z uspořádání správního spisu přitom neplyne, že by jiné zprávy o zemi původu součástí spisu byly, ale soudu „pouze“ nebyly nedopatřením předloženy, o čemž svědčí nepřerušená číselná řada očíslovaných stránek správního spisu, i doložené seznamy obsahu správního spisu. Za rozhodné materiály z předchozích řízení o žádostech žalobce tak žalovaný zjevně považoval pouze rozhodnutí, která v nich vydal, neboť jen a jsou součástí správního spisu, nikoliv již další podklady.
40. Pokud žalovaný odkazuje na informace použité v předchozích řízeních o žádostech žalobce, tak nutno uvést, že žalovaný si informace o zemi původu shromáždil pouze v jednom případě, a to pro své rozhodnutí ze dne 7. 9. 2020 [viz bod 15. výše, **ad (II)**], neboť pro své první rozhodnutí ve věci podklady nepotřeboval (řízení bylo zastaveno). V citovaném rozhodnutí pak žalovaný na str. 2 v posledním odstavci uvedl jako zdroje pro své rozhodnutí Informaci OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi I. ze dne 30. 8. 2018, zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) Údaje o zemi I. 2018 ze dne 20. 3. 2019 a Informace OAMP, Hodnocení I. jako bezpečné země původu ze dne 15. 7. 2019. V případě těchto zdrojových podkladů je pak nutno konstatovat, že se ve správním spisu nejenže nenachází, ale vzhledem ke svému datu se spíše jeví jako zastaralé.
41. Soud přitom odkazuje na zcela výstižné závěry rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, čj. 45 Az 21/2016 – 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, kde uvedený soud konstatoval, že

„[z]astaralost zpráv o zemi původu nelze posuzovat (čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany) pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové zprávy uplynul určitý čas. Zastaralá je taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“ Z postupu žalovaného zachyceného ve správním spisu přitom nevyplynulo, že by se snažil ověřit informace ze starších zpráv o zemi původu žalobce a aktualizovat je co nejbližší k datu vydáním rozhodnutí. Naopak, žalovaný založil své rozhodnutí na jediné obecně neověřitelné zprávě o zemi původu žalobce, jež byla vyhotovena (29. 9. 2023, pozn. soudu: na stáří zprávy přitom nemá vliv datum pořízení jejího překladu dne 5. 2. 2024) více než rok před vydáním rozhodnutí (19. 12. 2024).

42. Takový postup soud nemohl akceptovat, o to víc, že žalovaný i s takto omezenými informacemi o zemi původu pracoval zavádějícím způsobem, neboť přestože z informace australské vlády citoval na str. 4 a 5 svého rozhodnutí, uvedl pouze část relevantní informace. Konkrétně žalovaný citoval z kapitoly V. Jiné aspekty – Státní ochrana – Policie, bod 5.4, nicméně z bodu 5.6, který již žalovaný neuvedl, vyplynulo, že „[k]líčovým aspektem při jednání s i. policií je to, zda je sepsána „První informační zpráva“ (FIR). Jedná se o první zprávu, kterou policie sepíše předtím, než zahájí trestní vyšetřování. Kritici policie tvrdí, že policisté často odmítnou zaevidovat zprávu FIR, v praxi tento policejní úkon závisí na individuálních policistech a může být o něm rozhodováno svévolně. Pokud zpráva FIR zaevidována není, důsledek je ten, že dotýčný trestný čin není vyšetřován a nebudou dostupné žádné policejní prostředky nápravy“, následné policejní vyšetřování prostě bez zprávy FIR není možné. Rovněž tak žalovaný záměrně přehlédl znepokojivé informace týkající se podkapitoly Justice (body 5.9 – 5.14 informace australské vlády), z nichž vyplývá, že většina příslušníků země původu žalobce si náklady na (případné) soudní řízení nemohou finančně dovolit.
43. V kontextu nyní řešené věci je třeba připomenout, že i nestátní subjekt může být původcem pronásledování či hrozby vážné újmy (§ 12 a § 14a zákona o azylu), přičemž žadatel o mezinárodní ochranu je v takovém případě povinen využít předně ochrany vnitrostátních orgánů země původu, je-li dostatečná, efektivní a pro žadatele dostupná (srov. k tomu rozsudky NSS ze dne 16. 9. 2008, čj. 3 Azs 48/2008-57, ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008-62, anebo ze dne 18. 12. 2008, čj. 1 Azs 86/2008-101, č. 1806/2009 Sb. NSS). Břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně žadatele (srov. výš již citované rozsudky NSS, zejména čj. 5 Azs 50/2008-62 a čj. 5 Azs 66/2008-70). Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce má ve své vlasti obavu z pronásledování soukromou osobou, měla být uvedena informace o zprávách FIR, justici a vymahatelnosti práva ověřena blíže a z více zdrojů, protože může mít vliv na závěr o tom, zda státní orgány země původu žalobce nemůžou nebo nejsou ochotni mu poskytnout dostatečnou ochranu. Z těchto důvodů proto soud uzavírá, že žalovaný neměl dostatek relevantních informací, aby zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností, a částečně, skutkový stav věci, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí, neměl dostatečnou oporu ve správním spisu.
44. Soud dále upozorňuje, že žalovaný ani nedodržel lhůty pro vydání rozhodnutí, stanovené ve výše citovaném § 27 zákona o azylu, která v případě žalobce měla činit maximálně 6 měsíců. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 7. 8. 2023, údaje k žádosti i pohovor

poskytl dne 11. 8. 2023, rozhodnutí o jeho žádosti tak mělo být v obecném režimu vydáno nejpozději do 11. 2. 2024. To se však nestalo, naopak, žalovaný si třikrát prodloužil lhůtu k vydání rozhodnutí, nejprve o tři měsíce do 11. 5. 2024, poté o dva měsíce do 11. 7. 2024, a následně o další tři měsíce do 11. 10. 2024. Když soud pomine, že k prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí docházelo ve dvou případech dokonce až po značném jejím překročení, ani jednu z těchto prodloužených lhůt nedodržel, a napadené rozhodnutí vydal teprve 19. 12. 2024. Nelze přitom mluvit o tom, že by případ žalobce byl výrazně věcně nebo právně složitější od běžných azylových věcí. Naopak, jedno z předchozích rozhodnutí žalovaného dokonce původně uvažovalo o žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné (pozn. soudu: uvedený postup žalovaného přesahuje předmět tohoto řízení, avšak k postupu žalovaného se vyjádřil Krajský soud v Brně v již citovaném zrušujícím rozsudku čj. 41 Az 58/2020-52), pro kterou je lhůta k vydání rozhodnutí ještě kratší (90 dnů - § 27 odst. 5 zákona o azylu). K tomu soud dále uvádí, že lhůtu k vydání rozhodnutí si obecně lze prodloužit podle § 27 odst. 2 zákona o azylu, ale jen z důvodů tam uvedených (viz bod 28. výše), žádný z těchto důvodů však v dané věci nenastal. Důvody, pro které si žalovaný lhůtu k vydání rozhodnutí prodloužoval, nemají taktéž oporu ve správním spisu. Poprvé si lhůtu žalovaný prodloužil proto, že se údajně připravoval na doplňující pohovor k žádosti se žalobcem, avšak k takovému pohovoru nikdy nakonec nedošlo. Ve zbylých dvou případech si pak žalovaný lhůtu prodloužoval z důvodu, že vyhodnocoval podklady pro rozhodnutí. Avšak vzhledem ke skutečnosti, že žalovaný si ke svému rozhodnutí pořídil pouze jednu informaci o zemi původu zahrnující 18 stran, z níž nakonec citoval pouhé dva odstavce, není odůvodnění prodloužení lhůty o 5 měsíců z pohledu soudu obhajitelné. Byť zákon o azylu ani správní řád nestanoví žádné sankce vůči žalovanému, pokud stanovené lhůty překročí, a takové porušení samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí žalovaného, vydání rozhodnutí ve stanovené lhůtě je zákonem stanovenou povinností žalovaného a je ve veřejném zájmu, aby zákonem stanovené lhůty dodržovali nejen účastníci řízení, ale i správní orgány, které rozhodují o jejich právech a povinnostech.

45. Soud tak dospěl k závěru, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav věci a napadené rozhodnutí je ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. potřeba zrušit pro vady řízení proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. S ohledem na tento závěr se proto soud dále nezabýval věcnými námitkami žalobce týkajícími se jeho azylového příběhu, neboť v této fázi by byl takový postup soudu mírně řečeno předčasný.

VI. Závěr a náklady řízení

46. Soud z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Soud proto vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný si tak v dalším řízení shromáždí v maximální možné míře dostatek relevantních, důvěryhodných, vyvážených, aktuálních, transparentních a dohledatelných informací o zemi původu žalobce ověřených z různých zdrojů, tak, aby směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností azylového příběhu žalobce. Na základě takto zjištěného skutkového stavu následně znovu posoudí žádost žalobce o mezinárodní ochranu, a vydá ve věci rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě.

47. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněné dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl ve věci úspěšný, avšak v řízení náhradu účelně vynaložených nákladů nepožadoval, nebyl zastoupen, a soud ani ze spisu nezjistil existenci takových nákladů. Proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 27. května 2025

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně